

Plans B per a una travessia pel desert

“**A**gradi o no, el PP té la majoria absoluta que li han atorgat els ciutadans espanyols”, o, dit d’una altra manera: i ara, què?, es demanava el president de la Generalitat, Artur Mas, davant els parlamentaris catalans. El govern català comptava sortir airós de les retallades que ha aplicat durant el 2011 per tal de reduir el dèficit públic amb una injecció econòmica per part de l’executiu espanyol mercès a l’anomenat *pacte fiscal*, un eufemisme inventat per CiU per a no pronunciar *concert econòmic*.

El PP ja ha deixat molt clar que no pretén encetar el meló del finançament fins el 2013, que és quan tocarà de revisar el model actual, i sembla difícil que s’avinguin a la reclama-

Mariano Rajoy ha confirmat que no hi ha pacte fiscal per a Catalunya. Si més no, fins que no amaini la crisi. Però les finances catalanes són al límit, i amb una soga al coll que posa el govern espanyol mateix perquè rebaixi encara més el dèficit públic. Quines opcions té el Principat per a no ofegar-se mentre no arriba oxigen, si és que mai arriba?

ció de la Generalitat de recaptar i gestionar tots els impostos. Però les finances catalanes no poden aguantar gaire més temps l’asfíxia de l’espoliació fiscal i la pressió de Madrid de

rebaixar el dèficit públic molt més que la resta de territoris. I doncs, què ha de fer l’executiu català en aquesta travessia pel desert d’un any i mig, tirant curt, fins que el PP no consideri

PARLAMENT DE CATALUNYA

El Parlament de Catalunya va aprovar per majoria absoluta un informe i les conclusions de la comissió d’estudi per al concert econòmic.

L'executiu de Mas no podrà tancar l'any amb la previsió de dèficit del 2,6%

que ha arribat l'hora de donar aire a la principal economia del seu regne?

El pla B oficial de CiU és una consulta a la ciutadania sobre la necessitat d'un nou pacte fiscal els mesos vinents, i una vegada iniciada la negociació amb el PP. I, més enllà, CiU presentarà al Congrés una proposició de llei per a limitar el dèficit fiscal dels territoris a un màxim del 4% del PIB, seguint el model dels *länder* alemanys. A més, demanarà la reforma de la llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes (LOFCA) per a excloure Catalunya del règim comú i una norma de cessió de tributs.

La motxilla per a la travessia.

La Generalitat no podrà complir el llistó de dèficit del 2,6% que s'havia imposat -i, de fet, que ja era un topall molt menys exigent que no el que havia fixat l'estat, de l'1,3%- si no ingressa els 759 milions d'euros de la partida corresponent a la disposició addicional tercera de l'Estatut, en concepte d'inversions en infraestructures. Com tampoc no ha ingressat els 1.450 milions d'euros del fons de competitivitat, que, per llei, l'estat té temps de pagar fins el 2013.

Arran d'aquesta situació, Xavier Vives, professor d'economia del IESE i membre del Consell Assessor per a la Reactivació Econòmica de Catalunya, considera que "el sector públic a Catalunya ha de millorar l'eficiència en tot allò que sigui possible i a cada departament, per tal de mantenir el nucli essencial de les prestacions socials", i adverteix que, "amb tota probabilitat, també haurà d'ajornar indefinidament inversions previstes fins que les finances no millorin".

Deixar de ser "submisos". Més contundent és Gonzalo Bernardos, professor de teoria econòmica de la UB, que lamenta que l'executiu català

"es proclami bel·ligerant amb l'estat espanyol i a l'hora de la veritat sigui submís i permeti que escanyin la competitivitat present i futura de Catalunya". A parer seu, no té sentit que Catalunya faci sacrificis amb retallades per a ajustar-se al dèficit imposat per Madrid "quan l'expectativa d'un millor finançament s'ha ajornat fins que no hagi passat la crisi, perquè aleshores ja no hi serem a temps". Bernardos veu clar que la Generalitat hauria de fer comptes propis: "El conseller Andreu Mas-Colell hauria de tenir en compte què correspondria a Catalunya sota un criteri d'aportació a la resta de l'estat del 4%, com el topall que tenen a Alemanya. I també, amb vista a l'any vinent, comptabilitzar els diners de la disposició addicional tercera que encara no s'han pagat, i el fons de competitivitat. Aquí ens obliguen a retallar i a Andalusia apugen el pressupost d'un 9%? És tan escandalós que l'única sortida que hi ha és dir prou", sentència aquest expert.

La impossibilitat d'accedir als mercats internacionals és un altre motiu, segons Bernardos, perquè "anem a la nostra i, si cal, incomplim unes regles de joc que són clarament injustes i desfasades. No nego que temporalment haguem de ser solidaris amb territoris més pobres, però amb una limitació del 4%, i això ho hauria d'aprovar el nostre Parlament per a anar tots a una. I això vol dir fer més política i menys comptabilitat. Ara, la Generalitat no fa política, només fa comptes amb la por que Madrid la castigui més encara. Fins quan pensem continuar fent el ridícul?", rebla aquest economista.

Merkel afluixarà la corda? Sigui com sigui, les relacions Catalunya-Espanya en matèria econòmica resten condicionades pel context internacional i per les decisions que es prenguin a Brussel·les els dies i setmanes vinents. Si Merkel i Sarkozy imposen una Europa de dues velocitats, l'estat espanyol passaria a ser de segona, amb la desconfiança creixent que comportaria als mercats i parquets financers. Per contra, si aquesta Europa dual no va endavant i els plans del duet *Merkozy* fracassen, França i Alemanya acabaran afluixant la corda.

Tot i que la majoria absoluta del PP era previ-

Es pot governar l'estat espanyol contra els catalans?

Històricament, la resposta ha estat sí. Però l'executiu d'Artur Mas ha de canviar el sentit de la resposta si no vol veure aigualit el seu pla estrella de la legislatura, l'anomenat *pacte fiscal*. La Generalitat vol carregar-se de legitimitat evidenciant el suport de la ciutadania a les urnes. "Es pot governar l'estat espanyol contra Catalunya?", es va demanar el portaveu del govern, Francesc Homs. La convocatòria, però, no serà immediata. La tramitació de la llei que autoritzi una consulta d'aquestes característiques al Parlament es podria allargar entre set mesos i vuit. I abans

sible, CiU va centrar la campanya en el pacte fiscal. Ara cerca més d'un pla B per a respondre.

no es pot fer cap pas en fals, perquè si la Generalitat s'aboca a l'estratègia de la confrontació amb Madrid, el govern espanyol podria recórrer al Tribunal Constitucional per a mirar d'impossibilitar la consulta.

Tot plegat va més enllà de l'estricta referèndum, perquè l'actual parella de ball de CiU, el PP català, li exigeix que freni, mentre que ERC, que podria ser un soci més còmode per als convergents a Catalunya, posa com a condició per a votar els pressupostos del 2012 que la consulta es faci abans de començar a negociar amb el PP de Mariano Rajoy.

El president de la Generalitat ha remarcat que, malgrat la majoria absoluta del PP, posarà el pacte fiscal sobre la taula des del minut zero de la legislatura que s'enceta el dia 22 de desembre.

En aquest sentit, Agustí Ulled, professor d'economia d'ESADE i membre de la xarxa d'experts de la UE, es mostra optimista: "Estem determinats per allò que dictin França i Alemanya. El marge de maniobra es petitíssim, però tinc l'esperança que això canviarà d'aquí a pocs dies, perquè fins i tot Alemanya s'ha adonat que no podia castigar Grècia, perquè el resultat era pitjor. D'alguna manera, Merkel ja rectifica quan diu que el BCE ha de garantir el deute dels estats, i penso que la corda es destesará una mica", assegura. Segons ell, "és comprensible que Merkel dicti que primer cal controlar el dèficit i després ja s'obrirà l'aixeta, i en aquest sentit l'estat espanyol ha fet prou bé els deures, però els mercats demanen creixement, i aquest és nul. Per això s'albira una certa flexibilització", conclou.

A parer d'aquest expert, la flexibilització permetria d'obrir una mica

els mercats, ara aturats per la incertesa, "i això podria permetre al govern espanyol d'afluixar una mica la corda envers Catalunya. Algun pacte es farà, per a millorar la situació de Catalunya, però no sabem quan, ni si arribarà tard".

Pendents dels pressupostos.

Els primers efectes dels possibles plans B de l'executiu català hauran de quedar retratats en els pressupostos del 2012. Encara no hi ha data per a registrar els comptes de la Generalitat al Parlament, però han de presentar-se als grups parlamentaris abans d'acabar l'any. Han començat les trobades informals entre CiU i ERC i entre CiU i el PP, però no s'ha ensenyat cap xifra. Sigui com sigui, els convergents pretenen obtenir el vot afirmatiu també dels socialistes catalans, i consideren secundari el suport d'ICV, SI i C's. "Tal com van les coses, als ciutadans els agradaria de veure com tots tirem el mateix carro, o bé que ningú no posa bastons a les rodes", va explicitar el portaveu de CiU al Parlament, Jordi Turull. Una gesta que serà molt complicada, si no impossible, atès que el PSC, el grup majoritari de l'oposició, no pot de cap manera aprovar un pressupost que inclou retallades socials i una consulta sobre el pacte fiscal. ERC i el PP ja seran una altra història. Hi intervindran unes altres variables, com ara la governabilitat en el cas del PP i, per a ERC, les picades d'ullet al sobiranisme que pugui estar en condicions de fer CiU.

Sobre la taula, doncs, el govern d'Atur Mas tindrà un munt de xifres i receptes de tota mena per a mirar d'emprendre la travessia pel desert que espera a Catalunya fins, com a mínim, el 2013. Un any en què el PP creu que la crisi començarà a remetre, però que, segons la majoria d'experts, només serà l'inici d'una recuperació que trigarà més anys a arribar. Essent molt optimistes, vénen dos anys sense més aigua per a les finances catalanes. Això sí, per a uns altres territoris de l'estat espanyol, si ho jutgem pels seus pressupostos, aquests dos anys no seran pas tan eixuts.

Gemma Aguilera